

η οποία λειτούργησε μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1950. Το κτίριο περιήλθε σε σουηδική ιδιοκτησία το 1960, ενώ το 1975 το Ινστιτούτο αγόρασε το κτίριο με πρωτοβουλία του τότε διευθυντή Pontus Hellstrom και το ανακαίνισε πλήρως. Οι 35.000 τόμοι που βρίσκονταν στη βιβλιοθήκη του Ινστιτούτου μεταφέρθηκαν στη Βιβλιοθήκη των Βορείων Χωρών.

5 Η Βιβλιοθήκη των Βορείων Χωρών

Καβαλλότι 7

Στεγάζεται σε ένα κομψό διώροφο νεοκλασικό κτίριο με κεραμοσκεπή και μια υπέροχη σιδεριά στο μπαλκόνι. Λειτουργεί από το 1995 ως αποτέλεσμα της συνεργασίας των Αρχαιολογικών Ινστιτούτων της Σουηδίας, της Φινλανδίας, της Νορβηγίας και της Δανίας. Η συλλογή της Βιβλιοθήκης περιλαμβάνει βιβλία και περιοδικά, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, που αφορούν την αρχαιολογία στην Ελλάδα και την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου, την αρχαία ιστορία, τη φιλολογία, τη θρησκεία, την τέχνη και γραμματεία. Η Βιβλιοθήκη απευθύνεται κατά βάση σε επιστήμονες και φοιτητές από τις Βόρειες Χώρες, αλλά δέχεται και χρήστες από την Ελλάδα και άλλες χώρες που ενδιαφέρονται να χρησιμοποιήσουν το υλικό της.

6 Η Κολωνίτσα ή κολωνάκι

Καβαλλότι - Καρυάτιδων - Μισσαραλιώτου (πλατεία)

Είναι υπόλειμμα ρωμαϊκού λουτρού του 2ου μ.Χ. αι. και ήταν γνωστή «ως κολωνάκι της λάκκας». Παλιότερα βρισκόταν στη μέση της οδού Μισσαραλιώτου αλλά μεταφέρθηκε στη σημερινή της θέση επειδή καταρρίφθηκε από διερχόμενο φορτηγό. Πιστεύεται ότι σχετίζεται με τελετουργικά προηγούμενων αιώνων, ως σημάδι φυλαχτού για την αποτροπή ασθενειών.

7 Το 7οο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών

Καλλισπέρη 1

Το κτίριο του 7ου Δημοτικού Σχολείου στην οδό Καλλισπέρη οικοδομήθηκε το έτος 1932, βάσει σχεδίων του αρχιτέκτονα Πάτροκλου Καραντινού (1903-1976), ενός σημαντικού εκπρόσωπου του μοντερνισμού και της αρχιτεκτονικής ανανέωσης της περιόδου του 1930, εξειδικευμένου σε μεγάλο βαθμό στο σχεδιασμό σχολικών μονάδων και μουσείων, με έμφαση στην εξορθολογισμένη λειτουργικότητα. Το οικοπέδο ήταν δωρεά της οικογένειας Καλλισπέρη. Ιστορικός Διευθυντής του υπήρξε ο Βασίλειος Μπούρας, ονομαστός για τις διοικητικές του ικανότητες που άφησε εποχή για το έργο του και ανεπίσημα έδωσε το όνομα του στο σχολείο. Παλαιότερα συστεγαζόταν εδώ και το 119ο Δημοτικό Σχολείο Αθηνών.

8 Μουσείο κοσμήματος

Ηλία Λαλαούνη

Καρυάτιδων & Καλλισπέρη 12

Το Μουσείο Κοσμήματος Ηλία Λαλαούνη (ΜΚΗΛ) άνοιξε στο κοινό το 1994 ως το μοναδικό Μουσείο Κοσμήματος και Διακοσμητικών Τεχνών στην Ελλάδα και ένα από τα δύο στο είδος του στο κόσμο. Το ΜΚΗΛ στεγάζεται στο παλιό εργαστήριο του Ηλία Λαλαούνη, μία όμορφη οικία της δεκαετίας του '30, που ανακαίνισθηκε από τον Βασίλη Γρηγοριάδη σε σχέδια του γάλλου αρχιτέκτονα Bernard Zehrfuss. Σήμερα

στεγάζει στις μόνιμες συλλογές του περισσότερα από 4000 κοσμήματα και μικρογλυπτά από 50 συλλογές, σχεδιασμένες από τον ιδρυτή του Ηλία Λαλαούνη, μεταξύ του 1940 και 2000.

Από το 2001 προστίθενται στις μόνιμες συλλογές κοσμήματα, μικρογλυπτά και έργα διακοσμητικών τεχνών από τον ελληνικό και άλλους πολιτισμούς, με αποτέλεσμα τα εκθέματα του Μουσείου να εμπλουτίζονται συνεχώς. Στο μουσείο διοργανώνονται περιοδικές εκθέσεις, πολιτιστικά και ερευνητικά προγράμματα και εκπαιδευτικές προτάσεις για παιδιά και νέους, εκδόσεις και προγράμματα ενηλίκων.

Ατενίζοντας το μέλλον, το Μουσείο εστιάζει τους στόχους του στην εξέλιξη του σε ένα διεθνές κέντρο προαγωγής της ιστορίας του κοσμήματος, της τέχνης της χρυσοχοΐας, αλλά και των διακοσμητικών και εφαρμοσμένων τεχνών γενικότερα. Επιπλέον, ήταν το πρώτο προσβάσιμο μουσείο σε ΑμεΑ.

9 Οικία Καλλισπέρη

Καλλισπέρη και Παρθενώνος

Η οικία Καλλισπέρη είναι χαρακτηριστικό δείγμα εκλεκτικισμού των αρχών του 20ού αι. Πρόκειται για συγκρότημα κτιρίων που περικλείεται από τις οδούς Διονυσίου Αρεοπαγίτου, Παρθενώνος και Νικολάου Καλλισπέρη. Το ακίνητο κατασκευάστηκε σε χώρο που προέκυψε από τη συνένωση τεσσάρων όμορων οικοπέδων, τα οποία αγοράστηκαν διαδοχικά μεταξύ των ετών 1907 και 1919 από τους Γεώργιο και Σεβαστή Καλλισπέρη. Οι δύο ιδιοκτήτες του αποτέλεσαν εξέχουσες προσωπικότητες του τέλους του 19ου και των αρχών του 20ού αι. Ο Γεώργιος Καλλισπέρης -γιος του αγωνιστή του 1821 και πολιτικού Νικόλαου Καλλισπέρη- πολέμησε στον ελληνοτουρκικό πόλεμο του 1897. Η αδερφή του, Σεβαστή Καλλισπέρη, ζήτησε το 1884 να εγγραφεί στη φιλοσοφική σχολή και, μετά την απόρριψη του αιτήματός της, πήγε στη Σορβόνη όπου σπούδασε φιλοσοφία και αναγορεύτηκε Διδάκτωρ - η πρώτη Ελληνίδα που πήρε αυτό τον τίτλο. Στην Ελλάδα έφτασε μέχρι το αξίωμα του Επιθεωρητή Δημοτικών Σχολείων.

10 Οδός Γουέμπστερ

Στην οδό Γουέμπστερ βρίσκεται, μεταξύ άλλων, το σπίτι που έζησε ο ζωγράφος Σπύρος Βασιλείου και το οποίο λειτούργησε ως μουσείο για αρκετά χρόνια μέχρι το 2016, με σκοπό να ενημερώσει και να εκπαιδεύσει τον κόσμο σχετικά με το έργο του ζωγράφου, βασικού εκπρόσωπου της γενιάς του '30. Όσο ζούσε ο «Μπάρμπα Σπύρος» ο μικρός αυτός δρόμος έπαιρνε ζωή κάθε Καθαρή Δευτέρα, αφού στο σπίτι του άνοιγε για όλο τον κόσμο σε ένα πατροπαράδοτο καθαροδευτεριότικο γλέντι.

11 Οδός Τσάμη Καρατάσου

Ο περίπατος στην οδό Τσάμη Καρατάσου μας φέρνει την αύρα της παλιάς Αθήνας, με τις νεραντζιές και τα διώροφα σπίτια. Βγαλμένη από παλιά ελληνική ταινία, η οδός Τσάμη Καρατάσου έχει προσελκύσει καλλιτέχνες και ανθρώπους των γραμμάτων. Ο δρόμος κτίστηκε κυρίως στην περίοδο του Μεσοπολέμου και μπορούμε να διακρίνουμε όλα τα αρχιτεκτονικά στυλ της νεώτερης Αθήνας. Κτίρια νεοκλασικά, εκλεκτικιστικά καθώς και κτίρια του Μοντέρνου Κινήματος (Bauhaus). Στη μικρή οδό Λαζαίων,

κάθετο στην Τσάμη Καρατάσου, υπάρχουν δύο από τα πλέον αντιπροσωπευτικά δείγματα του Αθηναϊκού Μοντερνισμού:

- Η ανακαινισμένη οικία Σπουργίτη (1933), Λαζαίων 17 και Μουσών, του αρχιτέκτονα της Μπλε πολυκατοικίας της πλατείας Εξαρχείων, Κυριακούλη Παναγιωτάκου (1902- 1982), και
- Η πολυκατοικία Στριγγλή (1936), Λαζαίων 3, του αρχιτέκτονα καθηγητή Θουκυδίδα Βαλεντή (1908- 1982), το γραφείο του οποίου ήταν, μάλιστα, στο ισόγειο.

12 Πλατεία Κουκακίου

Ο Γεώργιος Κουκάκης έζησε στις αρχές του 20ου αι. και είχε μία μεγάλη βιοτεχνία κατασκευής σιδερένιων κρεβατιών στο ύψος του εργοστασίου του Φιξ. Καθώς εκείνη την εποχή η περιοχή δεν κατοικείται, το εργοστάσιο αποτελεί σημείο αναφοράς με αποτέλεσμα οι ντόπιοι να αποκαλούν την περιοχή «στου Κουκάκη». Το σπίτι του ίδιου του Κουκάκη βρισκόταν στη γωνία των οδών Δημητρακοπούλου και Γεωργ. Ολυμπίου και κατεδαφίστηκε στα μέσα του 20ου αι. Η ομώνυμη πλατεία (η πλατεία Κουκακίου) βρίσκεται στη συμβολή του πεζοδρόμου της Γεωργ. Ολυμπίου με τις οδούς Βείκου, Ορλώφ και Ματρόζου.

13 Περιβολάκι

Το Περιβολάκι βρίσκεται στο τέλος της οδού Φαλήρου και του πεζοδρόμου της Γεωργ. Ολυμπίου, δίπλα στη Συγγρού. Είναι ένας απρόσμενα ευχάριστος χώρος πρασίνου μέσα στην πυκνά κτισμένη πόλη. Εδώ υπήρχε πριν τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο μία μικρή δεξαμενή όπου έπαιζαν τα παιδιά και πολλά δένδρα που κόπηκαν στην Κατοχή. Την ίδια περίοδο, τον Αύγουστο του 1944, εκτελέστηκαν έξι νεαροί ΕΠΟΝίτες, τα ονόματα των οποίων φαίνονται στην αναθηματική πλάκα από σχιστόλιθο που έχει τοποθετηθεί στο πάρκο. Προς τιμήν τους, το πάρκο ονομάστηκε Περιβολάκι Εθνικής Αντίστασης.

Στη μπροστινή πλευρά, στο τμήμα προς τη Συγγρού, υπήρχε ο «Φόρος». Εδώ συνέλεγαν διόδια από τα οχήματα που κατευθύνονταν προς το Φάληρο. Στην πίσω μεριά του πάρκου, στον αριθμό 92 της οδού Φαλήρου, υπάρχει η εντυπωσιακή μεσοπολεμική πολυκατοικία του 1933 ιδιοκτησίας Χρ. Τσόγκα (αρχιτέκτων Π. Βρυζακης), που είναι χαρακτηριστική της περιοχής. Δίπλα στην πολυκατοικία βρίσκεται σε ερειπωμένη κατάσταση το εργοστάσιο ζέρσου Γυφτόπουλου, ενώ διαγώνια απέναντι βρίσκεται το συνεργείο Λυών, ένα πολυώροφο κτίριο με μεγάλες τζαμαρίες, πρωτοποριακό για την εποχή του, ιδιοκτησίας των αδελφών Δούκα που είχαν ζήσει στη Γαλλία. Το συνεργείο επιτάχθηκε στην Κατοχή από τους Γερμανούς και χρησιμοποιήθηκε από τους Άγγλους στην Απελευθέρωση και τα Δεκεμβριανά. Επαναλειτούργησε για ένα διάστημα, αλλά πλέον έχει εγκαταλειφθεί.

ΠΗΓΕΣ: Βουγιούκα Μ. & Μεγαρίδης Β., «Κουκάκι, Φιλοπάπου, Γαργαρέτα», εκδόσεις ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ, Αθήνα 2006 // Βουγιούκα Μ. & Μεγαρίδης Β., «Μακρυγιάννη - Ακρόπολη», εκδόσεις ΦΙΛΙΠΠΟΤΗ, Αθήνα 2007 // Wikipedia, odysseus.culture.gr, theacropolismuseum.gr, eie.gr, diathens.gr/el/links/nordisk-bibliotek, lalalounis-jewelrymuseum.gr

>> κειμενο online: atenistas.org/koukaki